

Юлія БОНДЮЧНА

ВАСИЛЬ БАСАРАБА

Літературний портрет

Рівне
“Волинські обереги”
2008

ББК 83.3 (4 Укр) 6
Б 811
УДК 882.833

*Друкується за ухвалою ради
Рівненської обласної організації
Національної спілки письменників України*

Редактор
Лідія Рибенко

Бондючна Ю.

Б 811 **Василь Басараба. Літературний портрет.** – Рівне: Волинські обереги, 2008. – 36 с.

ISBN 978-966-416-135-7

Ця книжка – нарис про життя і творчу діяльність члена Національної спілки письменників України, лауреата літературної премії імені Валер'яна Поліщука, відомого рівненського поета і прозаїка Василя Басарабу.

ББК 83.3 (4 Укр) 6

ISBN 978-966-416-135-7

© Бондючна Ю., 2008.

© “Волинські обереги”, 2008.

СТАНОВЛЕННЯ ТАЛАНТУ

Моя ріка, незвідано глибока, –
Не тільки плин і не лише вода:
Мені всі дні твій погляд синьоокий
Бентежно так у душу загляда.

Тут, на твоєму березі квітчастім,
Де всі недолі кволі і малі,
Я стільки років думаю про щастя,
Моє і ваше, й нашої землі...

Василь Басараба

Горинь... На її березі В. Басараба вбирає все – «від космосу до трав», бачачи в народній долі свою долю, як «хвилю цю у величі Дніпра». Від пагорбів ріднокраю до святих київських гір над Дніпром – для нього Україна. А починається життєва стежина для відомого на сьогодні поета, прозаїка, журналіста від батьківської хати в селі Біла Криниця, що на Рівненщині, де 19 березня 1948 року він прийшов у цей бентежний світ.

Мальовниче українське село, батьки-хлібороби, неперебутня краса навколишньої природи – в такій атмосфері зростає. Це сприяло розвитку Богом даного таланту по-особливому, образно бачити світ, оригінально осмислювати, здавалося б, звичайні речі. Це й тепер світить і освітлює шляхи-дороги, завжди поруч:

*В днях дрібних, суєтних, швидкоплинних,
На шляхах, в тиллюці і смолі,
Дожене, долине і зупинить
Дивний запах рідної землі.
Чорна моя, чорна й колоскова,
В травах, квітах, в стеблах і корінні,
Вірою, надією й любов'ю
Ти за мною ходиш і донині.*

(«Біла Криниця», збірка «На цій землі»).

Спочатку середня школа, яку закінчив 1966 року, потім Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка (філологічний факультет) «шліфували» новобранця поетичної та газетярської раті. Перші друковані спроби відразу прописалися в рівненській районній газеті, а згодом – в обласній молодіжці «Зміна», де від 1970 року працював. Саме тут відкрив себе як здібний журналіст. Ця професія стала основною в його житті. Сотні публікацій Василя Басараби – це нестандартні міркування, роздуми про історичну минувшину України, нашого краю, аналіз подій сьогодення,

погляд у завтра; згусток уболівань за долю народу, його національне відродження. Це й активне втручання в конкретні великі й малі проблеми насамперед культури, мистецтва, науки, освіти, літературного процесу на Рівненщині.

Щодо поетичної стезі, то перший вірш опублікував 1964 року в газеті «Червоний прапор». У двадцятирічному віці прийшов до читача добіркою віршів у престижному альманасі здібних дебютантів «Вітрила-68». А 1971 року Василь Басараба – учасник республіканського фестивалю молоді поезії, який відбувся на батьківщині Миколи Островського – в Шепетівці. І саме його віршем відкривається збірник учасників фестивалю «Добрідень»:

*Скільки земель ще не відкрили ми,
Скільки тривог ще не пізнали ми!
Наші серця з голубими вітрилами
Ще не снили ніколи причалами.*

На цьому ж фестивалі як учасники побували Олександр Вихров, Надія Гуменюк, Петро Пулінець, Микола Федунець, Степан Пушик та інші відомі й невідомі на сьогодні в літературних колах. Василеві Басарабі ж, мабуть, судилося вкоренитися на ниві літератури. Далі були публікації у кварталнику «Поезія-74», у колективних збірниках «Будівничі» (1976), «Пісня і праця» (1978), альманасі «Погорина» та інших виданнях. Згодом побачили світ його власні книги: 1991 року – перша збірка поезій «У країні Україні», 1999-го – «Воля» (також поезії), 1995-го – книжечка для дітей «Ожинова стежина». Весною 2001 року Василь Басараба став членом Національної спілки письменників України. А далі – творчий неспокій, нові книги: «Калинова кров» (поема, 2001), «Прісне і присмачене» (гумористичні вірші, 2002), «Нобель на озері Нобель» (краєзнавчий нарис, 2003), «Оksamитовий вітер» (повісті, оповідання, 2005), «На цій землі» (поезії, 2007), «Смак сонця» (поезії, 2008). Поетичні мініатюри Василя Басараби органічно поєдналися зі світлинами Олександра Харвата в розкішному подарунковому фотоальбомі «Я люблю своє місто» (2008). А ще – визнання: лауреат літературної премії імені Валер'яна Поліщука (2005); і знову – праця, пошуки, письменницькі роздуми, творче горіння... Василь Басараба спробував себе чи не в усіх літературних жанрах: поезії, вірші для дітей, поеми, гумористичні вірші, оповідання, повісті.

«ЦЕ ТВОЯ КРАЇНА УКРАЇНА...»

До своєї першої вистражданої збірки «У країні Україні» йшов два десятиліття. Із відомих причин раніше вона не могла з'явитися. Її назва – «від усвідомлення нашого великого історичного минулого, наших коренів. Адже кожен народ повинен мати право на свою країну, на свою державу, як і кожна людина має ім'я та особисту незалежність, – це В. Басараба зазначив у коментарі кореспондентові газети «Молодь України» (18 грудня 1991 року). – Ми мали свою державу, могутню і незалежну. Про це свідчить історія. На нашу землю, на Україну, з усіх усюд сунули ненаситні завойовники, протягом віків йшла запекла боротьба, яка завершувалась не тільки перемогами, а й поразками. Загарбники йшли на Україну, щоб на цій землі панувати, щоб сидіти на Україні. І то їхня зла вигадка, що слово «Україна» походить від слова «окраїна». Це плід їхньої хворої уяви, а можливо, підступна побрехенька. Відносно чого може бути окраїною центр Слов'янщини, центр великої країни – Київської Русі? Отже, ми, українці, та й усі громадяни України, не можемо казати, що живемо на Україні. Ми живемо в Україні, бо всі ми і становимо це поняття «Україна». Звідси й назва «У країні Україні», і до деякої міри тематична спрямованість книги».

Складається вона з трьох розділів («Свято світанку», «Зерно в землі», «Вічна мить»), котрі об'єднуються в єдине ціле постійним притяганням рідної землі, могутнім біополем. У збірці – вірші-спогади, вірші-роздуми, поетична публіцистика, інтимна лірика. Проте всі вірші, так би мовити, – одноджерельні. «Поет, – на думку рецензента Григорія Дем'янчука, – не йде до сусідів «позичати теми» – вони в нього свої, у віршах – думане-передумане, зболене-переболене. Це стосується, зокрема, тієї «гілки» його поетичного дерева, яку варто назвати лірико-публіцистичною».

Основні мотиви книги – тривога за долю людини і народу, за майбутнє рідного краю і всієї Батьківщини, віра в торжество добра і справедливості.

*Слов'янський світе мій,
Слов'янський мій,
Слов'янистий.
Ідуть роки,
Біжать роки,*

*Прносятья роки,
Але нуртуєш ти,
Не гаснеш ти,
Не в'янеш ти
На вічнім березі
Прадавньої ріки.
Встають нові
Древляни і дуліби,
Ідуть могутньо
Горді русичі –
І ти живеш,
І всіх годуєш хлібом
І сто століть
За сонцем волі мчиш ...*

(«Погоня»).

Болить поета Батьківщина. Вона, на його переконання, – не «окраїна», бо завжди є осередком нашої душі, центром думки, простором духовного життя, який не може бути «околицею».

Батьківщина ... Батьківщина ... Сад біля батьківської хати, річка в лузі, буйнотрав'я, вічні жайворонки, літнє поле, благодатний дощ, крапельки роси на зелені, на квітах. Дороги, автостради, атомний вік, Чорнобиль ... І в цьому душа прагне вистояти чистою, і черпає силу у своєму рідному, як у цілющому джерелі:

*Промовляють знов і знов калина
І ясні зорі в тихім плині вод:
«Це твоя країна Україна,
Не просто край – країна і народ».*

І це – доля («Ми живем в країні Україні – // Доля це, а доля – то не гріх»). Не гріх. Але непросто. Не просте життя-буття:

*Нелегко, справді, жити на землі.
Не просто так, не як-небудь, не марно,
А так, щоб у душі аж мозолі
І щоб душа була від того гарна.*

У багатьох віршах Василя Басараби, особливо в лірико-публіцистичних, – щось від Василя Симоненка (його світу, його інтонації). І не дивно, адже в збірці «У країні Україні» вірші написані в різні часи, і в роки «шістдесятництва». І такі видатні постаті нашої літератури, як Ліна Костенко, Василь Симоненко, Микола Вінграновський, Іван Драч та інші молоді автори, чії книги ставали яскравими явищами в літературному процесі, не могли не хвилювати, кликали, вели за собою. Василь Басараба теж виступає проти агресивної бездуховності, «інтернаціоналізації», яка витоптує своїми танками-догмами все національне, те, без чого людина стає перекотиполем: без коренів, рідного ґрунту, врешті – без щастя. Збірка пройнята одним визначальним мотивом:

*Землю свою берегти. І не тільки від ворога –
Ворог відомий – кармає вороном ...
Землю свою берегти від байдужості –
Теж треба мужності.
Землю свою берегти. Від лицемірства і злоби,
Від низькодушних і вузьколюбих,
Тих, що продати в справі і в слові
За шмат і за шмату цю землю готові ...*

Читач знайде низку гарних пейзажних віршів («Тополі», «Зимовий ліс», «Осінній сад» тощо). Краєвиди Василя Басараби поетичні, але малює він їх не просто як зачудований споглядач – у кожній деталі, кожному малюночку почуття зрідненості (правда, поет часто вдається до публіцистичного коментаря). Відкриття в буденних реаліях цього найсокровеннішого, найбентежнішого почуття – зрідненості з усім, що називається рідним краєм, Україною, як зазначив Г. Дем'янчук, – духовний стрижень поетичного світу В. Басараби.

ЗЕМНЕ І НЕБЕСНЕ

Друга поетична збірка «Воля» розвиває, збагачує мотиви попередньої. Космос душі народу, нескореність його духу в просторах земних і небесних, людина з її почуваннями й помислами – теми, яких торкається автор. Назва збірки – ключ для пізнання її змісту, художніх особливостей. Воля – це і філософічна заглибленість в історію свого народу, і широкий простір країни, і рідна «Волинь»:

*Напевне, є у цьому щось знаменне:
Волинь і воля. Воля і Волинь.*

Поет, на думку рецензента Григорія Дем'янчука, «фізично живе «у країні Україні», але «виміри його духовного світу, як і кожного справжнього поета, – і земні, і небесні. Земне («віковічні бринять дуби», «цвіт пахкий, що бджолами гуде», червоні грона калини, мальва, що «ліхтарики засвітить у наші дні при нашому вікні») органічно поєднане з небесним («Зоряні ріки течуть по моїй землі, вічні сузір'я цвітуть у свічадах джерел»), і в цьому дивовижному сплаві палахкотить найнезбагненніша духовна субстанція – людська душа ...

А, власне, «Воля» «має три тематичні пласти: роздуми про історію народу, інвективи проти сучасного «малоросійського» міщанства, філософічні етюди про земну красу і незгасне почуття кохання. Врешті, цей поділ – умовний, оскільки все для поета існує в єдності почуттєвого сприймання».

Книжка «Воля» – трохи заполітизована, заангажована: автора болить Україна, її доля, доля її синів («Вороги наших пращурів», «Друге прищестя», «Не називайтеся», «Лукаві», «Від імені Шевченка» та ін.). Втім, Василь Басараба не уникає ліричних мотивів («Не так давно ще юність відшуміла», «Наші мальви», «В холоднім сонці», «Отой годинник на стіні», «Така безмежна далеч», «Світло твоє», «Ніхто не винен», «За нашими літами», «Перетліли свята на будень» тощо).

Творчому почеркові В. Басараби притаманне вдале поєднання ліричної поезії зі соціальною та політичною. Наприклад, вірш «Надвечір'я» – без штампованих гасел і декларацій, який вміщено в збірці:

*В надвечірніх сутінках
Двоколісним возиком
Щось везе бабуся ця,
Горбиться мішок.
На городі прибрано
Все перед морозами,
Непомітно в клопотах
День оцей пройшов.
На городі прибрано
Не було вказівок їй,
Не було начальників
І ніхто не вчив ...*

Велику тематичну групу книжки становлять вірші, в яких гостре відчуття історичних катаклізмів. Як зазначив Г. Дем'янчук, «Вийти у світ» з-за «стін камінних» означає для поета не тільки

*Оглянутись навколо
І очима ввібрати все це,
Послухати тишу й почути,
Як вічна ріка шумить ...*

Він входить у світ великих історичних подій та образів не для того, щоб звеличувати їх. Скажімо, вірш «Дніпро» починається виразною і багатозначною метафорою:

*Дніпро на дні
Тамує гнівний клекіт.
У всі віки на березі ріки –
Духовні жебраки,
Духовний рекет
На цім шляху,
Що із варяг у греки,
В усі віки.*

Наша знищувана, проте незнищенна, закинута на дно Дніпра духовність зберегла той атом, що неодмінно вибухне і розростеться на всю національну широчінь:

Ми чуємо той клекіт:

*Дніпро змете
І понесе далеко
Чужинську ту іржаву
Каламуть.*

Саркастичні нотки звучать у вірші «У козаки» з епіграфом: «Народ мій є // В його гарячих жилах / Козацька кров пульсує і гуде» Василя Симоненка. І симоненківський біль чутно в таких рядках: «Кріпаки попхались в козаки», «Дехто вже допавсь до булави / Інші скромно грають перначами». Висока козацька духовність їм чужа, вони так і залишилися кріпаками:

*Але зятяйте, братіє вельможна,
Науку мудру нам дають віки:
У козаки йдуть не тоді, коли вже можна,
Коли не можна, йдуть у козаки!*

Ці рядки мають право стати крилатим висловом.

У збірці «Воля» – світи, що «відкрилися» поетові, такі, «які через віки не перейти».

Є у «Волі» й поема «Оранта» та фрагменти з поеми «Калинова кров». «Оранта» – це звернення до витоків нашого народу («усі ми із роду оріїв / Отже, родом із орачів»), до історії, про яку забули, яка «заблудилась ... в імлі».

*Але небо знову повторює,
Хто і звідки ми на землі.
Чом живі у глибинах корені,
Чому крона шумить з-під зір,
Чом підкорені, та нескорені
Усім зайдам наперекір,
Всім прибудам і всім забродам,
Що зліталися, як вороння,
Ясні зорі і тихі води
Перетьмарити нам за дня.*

Це і зв'язок часів. У поемі – епізоди різної часової віддаленості. Чорнобиль ... «Рік тридцять третій», «Два вожді у селі руді», які «набивались дядькам у друзі» і «вчили грізно усіх, як жити ... Обіцяти могли ... Колиму, а чи Магадан». «Сільські мадонни», яких «не ... повезли у вагонах»: «Їх краших літ печальні дзвони / Всуціль сплелися / З трудоднів» – бурякових гонів, яким не було краю. Та попри все «Світить колоссям / У світ Оріана», світить світові, «Щоб не згас на Землі цей світ»:

*Здіймаючи колосся в небеса,
Тримаючи нам небо колосками,
Земля у наших душах не згаса,
Земля не перетвориться на камінь.*

І над усім – Мати («І стояла над нами мама / Руки звівши у небеса») ... Оранта, небесна й земна.

Поема «Калинова кров» – про битву під Берестечком. Згодом вона вийшла окремою книгою.

КОЗАЦЬКА КРОВ НЕ ВИЦВІТАЄ

Поема «Калинова кров» порушує важливі аспекти нашого буття. Споконвічне прагнення українського народу до волі, власної держави, справжньої, а не декларованої, нескореність нашого духу, біль за долю рідної землі, почуття, що дають право кожному бути людиною, а всім разом – народом ...

Ідейний стрижень твору визрів із такого випадку: Василь Басараба, будучи на острові Журавлісі, де «Козацькі могили», помітив у тому священному місці цвіт калини. «На острові Журавлісі цвіте калина. І люди звідусюд ідуть до того цвіту – побачити, помовчати, вклонитися низько... І відчуті його дотик...», – зазначив автор у передньому слові. – Знаю: вічно іти людям! І вічно цвісти калині».

«Головним змістом» поеми «Калинова кров», як зазначив письменник Сергій Гуля в статті про творчість В. Басараби «Віддзеркалля часу», «є наша, як зараз модно висловлюватися, незavidна ментальність. Треба мужність, щоб про це говорити, але й не говорити – гріх, оскільки саме в ній «ховаються» всі наші біди й болі».

*Уже б давно були ми в світі вільні,
Якби не міжусобиці й вражда.
Вражда ця древня. Давня – аж іржава.
Вражда ця древня і як світ стара.
Бо що не пан – таке цабе, що страх,
Бо що не князь – то вже своя держава.
Лютують і гризуться, мов чужі...*

Але, незважаючи на те, що «На клапті рвуть і землю, і Дніпро / Оті, що всі переступили межі», «Ми знаємо, що є таки народом // І ми ідем. Підводимся і йдем», бо «Скорити, заарканити, привласнить / Людину можна – але не народ!». І «... хто раз вдихнув п'янке повітря волі, / Вже в рабство не піде ніколи і ніде». У нас був Київ, який усіх об'єднав. Не забули й давньої Русі.

У поемі шість розділів, сюжетно тісно пов'язаних між собою. В останньому – екскурс через віки, аж до пам'ятних днів 90-х років ХХ століття. Конотоп (1659), Полтава (1709), Умань й Сміла (1768), «посічена Січ» (1775), Косарал (1851), Чернеча гора (1861), де «прийняла під серце Україна / Вождя, Пророка і святого Сина», Слово, якого «стало небесами / І сонцем ... у небесах», «Полки козацькі / Скрізь по Україні ...» (1919), вогненна повіль війни (1942), «В лісах Волині, / У Карпатських горах / ...повстанські голоси» (1948), «3 чужих країв» у нашому химери (1975), які, тамуючи злість, граються з нами «у братство»: «мазепинці», «петлюрівці», «бандерівці» / Для них одне й те саме, / Що й «українці». Та, попри те, що «Нас повинчать хотіли із ординцями», ми не купилися на злоті й червінці, «І на зелені ми не продались», адже одвіку були українцями і будемо ними довіку, якщо так нас нарекли небеса. Ми ще можемо зійтися на поклик своєї козацької крові, бо маємо острів, священну землю, политу святою кров'ю, яка береже Козацькі могили. «Цей острів святий – Журавлиха / У морі, / Імення якому – народ».

У поемі «Калинова кров» головні герої – прості козаки Іван та Максим, а також конкретні історичні особи Іван Богун, Богдан Хмельницький, які виборюють незалежність. А є й такі, як Вишневецькі й Киселі – запродавці, які зійшли нінащо, «зреклися предківських пісень»:

*... відцурались батьківської віри,
Свого народу, рідної землі,
Вони, мов звірі, кляті бузувіри,
Оті всі Вишневецькі й Киселі.*

Високохудожнім, по-справжньому народним є узагальнений образ сліпого діда, який втратив зір у битвах за волю, – «Стоїть, як дуб, із каменю неначе...». Попри те, що довелося зазнати, він і далі переймається долею Батьківщини, майбутнім нащадків. Тож, благословляючи козаків, говорить:

*Сини мої, не смійте відступати, –
Сказав старий і всіх перехрестив.*

Бо «Крім нас ніхто, ніколи і ніде ...» не верне нам і нашим дітям волі.

Не можна оминати й образу кобзаря, носія перлин народно-поетичної творчості, українського фольклору – скарбниці нашої історії. Це в його пісенному слові – доля України, тих синів, які поклали за неї голови.

Поема «Калинова кров» наводить нашу пам'ять до історичного минулого. Автор голосом загиблих козаків, героїв Берестецької битви, висловлює впевненість, що ще визріє день, коли кожен, хто поліг за волю, із далеких доріг «на крилі / Молодої зорі» повернеться на рідний поріг (йдеться про Батьківщину), «І сонце руде / Загуде / У крові моїй / Голосом грому ...». І цей день неодмінно настане.

*Буде день той, о буде
Святий, найсвятковіший будень,
При Дніпрі і при небі
Всю землю розбудить,
І калиновим кетягом
Зблисне в блакить,
І кров'ю калини,
Крізь віки закитить...*

Червона калина – краплини крові загиблих предків-патріотів, наша національна самосвідомість, наш великий біль і нетлінна пам'ять.

СТЕЖИНА В ДИВОСВІТ

«**Ожинова стежина**» – книга віршів для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку Василя Басараби. Автор запрошує читача в дитяче сприйняття навколишньої дійсності, у звичайне природне оточення, яке живе й розвивається за своїми віковичними законами. І, що найголовніше, все подано через дитячу логіку мислення:

*На канікули в село
Мене літо привело.
І тепер спішу не в школу,
А на луг, на річку, в поле.*

І тут відбуваються дива, відкриття, знайомства з сільським побутом і чарівним дивосвітом літа.

*То лежить, очима водить,
То з каструлі хлебче воду,
А то гавкає на хмару...
Називають його Шарик.
Але що ж це за ім'я? –
Всіх запитую тут я...
Будка ось, ланцюг, каструлька,
Ну а цей собака – Кулька.*

(«**Кулька**»).

«Ожинова стежина» В. Басараби, як зазначив рецензент І. Кидрук («Стежина від села»), – це «... стежка, поетична, до його рідного села і земляків, з усіма їхніми непростими клопотами, хай навіть у дитячому сприйнятті».

*На подвір'ї біля відер
Зранку знов такий гармидер:
Набундючений індик
Тільки що – так зразу в крик...*

(«**Гармидер**»).

А що роблять гусак («Виступає гордо так, / Ніби він якийсь цабе, / Не гребе і не довбе»), півень («Заклика всіх до порядку, / А курей склика на грядку, / Тільки виженуть з городу, / Знову хоче верховодить»), квочка («Походжа сердито квочка, // Бо від того безпорядку / Знов налякані курчатка»)!..

«Ожинова стежина», на думку Івана Пащука, – «чергова творча удача Василя Басараби. А для юного читача – це нове захоплююче входження в неповторну красу сільського довкілля» («Таємниці ожинової стежини»).

Своєрідна сюжетна побудова віршів. Їм властиві неочікувані повороти. Це спостерігаємо зокрема в таких, як «Мед», «Сонечка», «Невдача».

*Світять жовто на землі
Всюди сонечка малі –
Це кульбаба розцвіла
Біля нашого села.
А сестра моя Іринка
Часто – наче та хмаринка,
Та на лобу донечку
Мама каже – Сонечко.*

(«**Сонечка**»).

Серед ознак творчого почерку В. Басараби – вміння осучаснити ситуацію. І досягається це завдяки співставленню.

*Як пасеться наша Лиска,
Я стою й дивлюся зблизька.
Напасеться, воду п'є,
Потім стане і жує.
Що за звичка в Лиски є:
Кожен день – жує, жує...*

*Не лишає мене думка:
Де ж бере жувальну гумку?!*

(«Лиска»).

Щодо назви книжки, то вона символічна. Кожній людині в будь-якому віці (чи то дитячому, чи дорослому) потрібно мати ожинову стежину, яка не мала б кінця-краю і вела в казковість того священного куточка, де народився, тієї рідної землі, де живеш.

«Дитинства пам'ять золота» – так можна назвати книгу для дітей Василя Басараби. Адже кожен із нас через гони літ несе під серцем ту життєву пору (дитинство), як найдорогоцінніше, незабутнє, найсокровенніше. Саме тому, вочевидь, автор закінчує книжечку віршем «Не забуду». У ньому – щира впевненість у те, що юний герой, який повертає до міста, ще не раз пригадає бачене. «І, мабуть, не раз присниться... / Річка, луг і ця стежина, що згубилася в ожинах». Стежина ... Це всечасне диво, яке веде до пізнання світу.

ЧУДЕРНАЦЬКІ ВІРШІ

Є у Василя Басараби книга, в якій він відкриває себе як гуморист. Це, за означенням автора, – «кращі і не гірші чудернацькі вірші», об'єднані під назвою «**Прісне і присмачене**». Твори, вміщені в цій збірці, – із конкретних подій та явищ нашого сьогодення. Впродовж трьох років друкувалися на сторінках газети «Вільне слово» за таким собі цікавим підписом: Марко Макітра. Вони, сатирично-гумористичного звучання, викривають суспільні негаразди, сумне і смішне в житті людей, у сучасній героїчній дійсності.

Складається книга «Прісне і присмачене» з трьох розділів: «Де ж питати депутата?», «Без ліцензії і візи лізе в душу телевизор», «Сам не гам і вам не дам». У ній – картина нашого життя-буття. Вже за назвами розділів можна зрозуміти, про які найпекучіші проблеми йдеться. А їх чимало, як і тих, хто їх створює. От і болить, от і пишеться. А пишеться про, насамперед, народних обранців, депутатів («Обіцянки», «Кричить», «Народні»), Верховну Раду, де влаштовуються ті ж таки обранці, «наче в своїй хаті, / У власній печері» («Свої і чужі»), ціни, які «пухнуть», коли «чახнуть, худнуть» зарплати («Пухнуть ціни»), податковий кодекс («То позичте»), колгоспи, тих, хто сидить у колгоспівських кабінетах, «Немов у наметах, / Під новими прапорами / При нових портретах» («У три шиї»), відпустки як депутатів, так і звичайних громадян («Пустка», «Відпустка»), долю клубів («Хто довів?»), жнива – село жнивує, коли «нардепи у вирії» («Налітай на коровай», «Битва»), ментальність («Свій свого»), приватизацію («Прийшли»), податки – «Це ж і дітям не нове: / ПДВ скрізь, ПДВ («ПДВ»), передвиборні рейтинги, прогнози («Рейтинги»), конфесійні чвари, зумовлені тим, що «у хаті та й у кожній / Свій патріархат» («Революція іде»), вибори («Стане гірко»), медицину – «В нас доступна медицина, / Для усіх нас – допінг, / Бо на ліки такі ціни – / Куди тій Європі» («На чужому горі»), телеекрани («Вочевидь»), рекламу, що «в хату лізе ... / Через телевизор»), проблеми української мови, зросійщення – «Небайдуже множать суржик / «Ворона» і «Гусь». / Плетуть цупку павутину, ... Щоб тинялась попід тином / На задвірках мова» («Гвалт», «Чиє б мовчало», «Усе не так», «На задвірках», «Огляд преси»), безгрошів'я («Подарунок», «Безгрошів'я»), культуру як рівень розвитку – «У нас народ неледачий: / Розкришить і мури... / Отака у наших вдача...» («Така «культура») тощо.

У збірці «Прісне і присмачене» натрапляємо і на «домашній закордон» (йдеться про вірш із однойменною назвою):

*Про Європу ще снили в колиці,
Й досі манить усіх закордон,
Тому є ось у нашому місті
«Істамбул» і «Париж», і «Ліон».
Є «Манхетен», є «Рим», є «Палермо»,
Є «Твін Пікс» та ще й «Бeverлі Хіллз»...
Вже в Європі неначе тепер ми,
Вже в Америку дехто заліз.
Якщо втома не давить на плечі,
Гривні є і не хилить на сон –
По Європі броди цілий вечір:
«Рим», «Париж» і «Палермо», й «Ліон»...*

У добротному гумористичному стилі. Але тут не тільки сміх, а й біль... За наше, за своє, рідне:

А коли ті закінчатся гулі,

*Як заснеш, хай насниться таки,
Що ти десь у Парижі й Стамбулі
І відвідуєш там залюбки
Наші «Рівне», «Рокитне», «Костопіль»,
«Сарни», «Дубне», «Остроз»,
«Бармаки»...*

Твори, вміщені в збірці «Прісне і присмачене», не тільки виразно гумористичного звучання – вони мають соціальне, політичне забарвлення (так, як і поезії). А це – невід’ємна ознака творчого почерку Василя Басараби. Так, наприклад, вірш «Скринька» (про передвиборну агітацію). Відома ситуація: жмути газет, які доводиться щодня виймати з поштової скриньки (а на них же витрачено шалені гроші).

*Щодня дивлячись на все те,
Каже баба Христя:
Мені їхні ті газети –
До одного місця.
Я, по правді, уже зара
Геть не добачаю,
А грошей на окуляри,
Пробачте, не маю...
Що за люди ото дивні,
Можна сказати, дикі?
Дали б краще якісь гривні
На хліб чи на ліки.*

Виразно соціально-політичного забарвлення і вірші «Налітай на коровай», «Душать», «Сніданок», «Не до вас» тощо. Україна з її негараздами – біль, який супроводжує автора від вірша до вірша. Біль із гумористичною оправою. Саме так. Гумор... Сміх... Світ уцілів, бо сміявся.

Найбільше творів у книзі «Прісне і присмачене» – про народних обранців і проблеми, які стосуються української мови (душі народу). Це, власне, ті кити, від яких залежать сьогоднішня й будучина нашої Батьківщини. І саме це найбільше болить. Сумне й смішне в сучасній героїчній дійсності постає, як осторога. Твори ж, уміщені в збірці «Прісне і присмачене», призначені якраз для того, щоб роззути очі: «хай від сплячки всіх нас будять чудернацькі вірші! Щоб всі справи йшли успішно і щоб з нас не було смішно, й не хилились ми від вітру – вголос вам кажу, не нишком: всіх до цього кличе книжка від Марка Макітри».

З МИНУЛОГО В ПРИЙДЕШНЄ

Після «Прісного і присмаченого» Василь Басараба прийшов до читача з книгою прози **«Оксамитовий вітер»**. У творах, уміщених у ній (а це дві повісті та десять оповідань), – людські долі на перехрестях часу, на шляхах-дорогах із минулого в прийдешнє. Деякі оповідання друкувалися в обласних газетах, альманасі «Погорина». А от повісті, на думку М. Зайванівського, – «нова літературна потуга Василя Басараби». Так, наприклад, твір «Колос», із оригінальною сюжетною лінією. Це хвилююча розповідь про українську родину в кількох поколіннях, яка зазнала репресій та гонінь від різних режимів.

«Оксамитовий вітер» – про непрості життєві колізії, що стосуються незалежності України. Герої творів – земляки Василя Басараби. Одні з них – уособлення віри в краще майбутнє країни та її народу. Інші – виплід більшовицько-імперського світу, де відсутня повага до власного роду, материнської мови, історії. Так, наприклад, молоденький козак армії УНР на ім’я Тиміш, по вечері, спілкуючись із Яковом (герої повісті «Колос»), висловив такі міркування: «Ти, Якове, вже старший од мене, а думаєш, як мале дитя. Хочеш сіяти хліб? А на чому ж ти будеш сіяти, коли прийдуть і твою землю заберуть. А тебе знов у пута закують. Триста літ Україна була у неволі, та й зараз не хочуть відпустити. То мусимо битися за свою землю, за свою пісню, мову. Важко битися, як наші діди колись билися...». А наступного дня Яків пішов-таки воювати за Україну.

У складних життєвих ситуаціях українцями залишаються й інші герої повісті «Колос». І сини Якова Іван та Степан за часів польської влади та в роки німецької окупації, і внук Максим Колосенко, якому випало служити в різних точках, воювати в Афганістані, та врешті-решт повернутися до рідної землі, до свого роду, до України. Трагічним і водночас героїчним звучанням

відлунують долі повстанців Тимофія Гайдука, Андрія Вітрука та багатьох інших безіменних, долі, які поглинула моторошна тиша невідомості...

А живим – жити. І зерна золоті нести в долонях, і засівати вічне поле, і наслухати, як стигло видзвонює під блакиттю небес ваговитий колос.

Віддзеркаленням більшовицько-імперського світу є герой повісті «Сам собі міркую» Семен Ященко, по вуличному – Ящикок. Він із тих, хто, тільки-но починають говорити про Україну, люблять казати фразу на зразок: «А що тобі ця Україна дала?». Такі і їм подібні досі вважають себе «частиною отого єдиного і неділимого цілого, не усвідомили себе громадянами незалежної, окремої держави... Вони ніби й не проти незалежності, але сподівалися від неї максимум благ при мінімумі власної праці...». Таким і їм подібним Україна – «щось таке мале, дрібне і непотрібне». Так звані перевертні, запродавці. У них власні «убеждения». «Скільки таких «Семенів» та й по всій нашій землі! І кожен зі своїми «убеждениями». А спробуй хоча б одного переконати, що він не президент, не прем'єр, не міністр, не отаман, не гетьман, не ... не китайський імператор («якщо Україна держава, то я китайський імператор», – так сказав Семен Ященко в одній із суперечок) ... Що він – просто людина.

Не переконаєш – марна трата сил і часу. Бо ж коли відчув себе той чи інший імператором, просто людиною не хочеться бути».

Проза Василя Басараби позначена оригінальним стилем. Влучний гумор, вдале вкраплення приказок, перлин народної мудрості оживлюють її, роблять цікавою і легкою для прочитання.

Наче вихоплені з життя оповідання «Чесна комсомолка», «Ілько та кобила».

Про проблеми рідного слова, духовність ідеться в оповіданні «Книжечка». Мама не хоче придбати синові дитячу книжку з яскравими малюнками, бо, мовляв, навіщо? Свою знайому ж, яка розглядала видання, відмовляє, аби не купувала: «Чи ти його будеш брати? Воно тобі треба?... я ще в житті ні одної книжки не купила... що я, дурна?!». А в оцьому «треба» – наша духовність (чим, на жаль, обкрадаємо себе, своїх дітей), моральна основа суспільства.

«Книжка Василя Басараби «Оksamитовий вітер», – як зазначив Сергій Гуля («Вічна мить, спресований час»), – зроблена талановито, автор володіє тим глибоким психологічним проникненням у життєві процеси, які й необхідні митцєві для художнього відтворення життя».

Щодо назви збірки, то вона символічна. Оксамитовий вітер – «м'який і теплий вітер рідних просторів, на якому він (йдеться про Петра Остаповича з оповідання «Оksamитовий вітер», доля якого закинула ще у 1947 році в Штати, коли йому тільки-но виповнилося сімнадцять. – *Авт.*) виростав, піднімався у височінь, на крилах якого долав роздолля. Той самий, точнісінько той! Це ж він проводив його у ту ніч, коли вирушали вони у незвідану далеч... Їхній вітер летів за ними, доки міг, а потім якось непомітно лишився. А там, попереду, були інші вітри. Були крижані, що лютим холодом обпікали тіло і душу, були гарячі, що пахли вогнем і димом. Були мусони і пасати, але цього не було. Якось і забулося про нього у краях далеких, у нестримному леті». Це мама йому, малому, сказала, що то оксамитовий вітер, бо «легенький, м'який, теплий ... Такий, може, як метелик. Так, як білий метелик, бо літає і не дається, щоб його упіймали...». Як і наш народ. Яких тільки лихоліть не довелося зазнати, як хотіли його заарканити, винищити (вивозили молодих дівчат і хлопців до Німеччини – «якщо не поїдуть, то всіх розстріляють. Миколка (малий хлопчик із оповідання «Живе моя Жильжа», – *авт.*) стояв і все думав, яка вона велика, ота Німеччина: більша за хату їхню чи за найвищі дерева в лісі? І чого, якщо вона велика така, то цим німцям місця у ній мало? І чого туди хлопці і дівчата мають їхати?... хотів спитати у батька, але не посмів...»; живими палили людей, спалювали цілі села, та український народ є і буде. Буде, бо він, мов зернина, з якої виростає колос, якій «висушували вогнем душу», проте не висушили. Жодні зайди, перевертні, хоч як упродовж століть не намагалися, не змогли цього зробити. «Кинь у землю таку неушкоджену, цілу зернину – і виросте колос. Так і народ наш ... скільки не топтали колосся, не перетрублювали те зерно всякі гризуни, а все одно з маленької зернини поставав, відроджувався колос, вигойдювався на сонячному вітрі для майбутнього». Адже в космосі душі українського народу понад усе нескореність його духу як у просторах земних, так і небесних. І ця нескореність духу – чи не в усіх прозових творах. Надто ж – у повістях «Колос» і «Сам собі міркую» та оповіданнях «Петра в партію приймали», «Оksamитовий вітер», «Стрес», «Живе моя Жильжа» (хоча й не обходиться без тих, хто намагається «Скорити, заарканити, привласнить»). Василь Басараба змалював різні прошарки нашого суспільства: від простих сільських людей (з-поміж них вирізняються такі, як баба Козулька та баба Савета) – до урядовців. І в кожного – власні переконання й судження щодо тих чи інших подій та явищ суспільно-політичного життя і ,

відповідно, ставлення. Залежно від того й вимірюється духовність епохи. Звідси – тематика і проблематика. І все це становить космос душі нашого народу.

ПОВЕРНЕННЯ ДО ДЖЕРЕЛ

У збірці **«На цій землі»** автор прагне осмислити історію рідного краю, долю народу («Волинська твердиня», «Дерево родоводу», «Сонце сходить» тощо), проблеми сьогодення (цикл «Вогненні строфи», поеми «Потоп», «Морок мору» та ін.), людські долі на життєвих перехрестях («Монолог лицаря», «На цій землі», «Золота заметіль», «Трійця», «Шлях у полях»). Є низка пейзажних віршів («Тривога», «Золото з трав», «Бузок», «Омела» та ін.), у яких віддзеркалено вічну земну красу. Спостерігаємо вдале, уміле поєднання ліричних і соціально-політичних мотивів («Трійця», «Сільська ідилія»):

*Посходились дощі
Із заходу і сходу.
І стелиться туман
По вимоклій землі.
І радіо кричить
Від імені народу...*

*Та ще, куди не глянь,
Простуджені тополі,
Куди не подивись –
І близько й вдалині
Сумує по хатах
Терпка селянська доля...*

(«Сільська ідилія»).

Ліричний герой, який концентрує в собі досвід нації, людства, перебуває в земних просторах із його одвічними клопотами й проблемами сьогодення. Перебуває між тими, хто «На брехні, як на коні, / Скаче вперто день при дні, / І ординцем, і чужинцем / Він у рідній стороні», хто «Забув коріння свого роду»; між убивцями, які «Ходять-бродять між нами» і, мабуть, ніколи «...не скажуть дітям і внукам / Про катівське своє ремесло»; між «пихатими ситими лютими» комуняками, які кричать: «Голодомору не було! / Були лише окремі перекуси, / Не вмирало з голоду село...»; між «голодомозими козацькими синами, голопузими козацькими дочками» –

*... Галя уже в Італії
Свою демонструє талію,
А вже попідтинню по світу
Розбрелись нахолоді діти.
У місті, а чи в селі
В секондхендівських одностроях,
Збанкрутілі і злі,
Часу нового герої...*

(«Додому»).

І «від Сяну й до Дону / Туга навкруг бездонна. / Та волає одна причинна»: / «Лютця песні, лютця віна...».

«Песні» й «віна» – одна з проблем, яку порушує Василь Басараба в поемі **«Потоп»**: «...ця земля серед усіх земель / Забула Хмеля, / Знає тільки хміль». Корчмарське ремесло й шинкарська втіха «горілчанам лихом» топлять села та міста. Навіть «голодні, босі й голі / Не минають алкоголю». І нема Хмеля, нема таких очільників:

*Немає Хмеля. Даленіє Хмель.
Виговського нема із Конотопом,
Юрась пропав. І згряя пустомель
Перед московським корчиться потопом...*

І досі хижо, як і колись, крізь далі й літа летить на лови «Дводзьобий двоязыкий двоголовий / Отой імперський зголоднілий птах». «Та що воно – Потоп, а чи Руїна / В соборній, самостійній, незалежній?» – «...Руїна у Потопі, / Розруха у душі і голові»:

Вже не тільки у місті,

*А й в кожнім селі,
При чарці і мисці
Іржать москалі.
Мов коні ординські
З Дніпра воду п'ють,
В душі українській
Копитами б'ють...
Мов сіль нам на рани,
Їдкий шовінізм...*

«Старший брат» нахабно й пихато вчить нас, «...тицяє знову / «Могучий» язик. І даленіє Хмель... Нема його. «Є тільки хміль від краю і до краю, / Й різноголоса зграя пустомель».

Поема **«Морок мору»** – про тривожний двадцятий вік, який позначили «мертвотно і генсек, і фюрер», і двадцять перший, у якому тепер живемо; про долю рідного народу на історичних перехрестях. Перша світова, жахи голодомору, «лакуз безтямний хор», світ, який «мовчить про той голодомор», бо «Що той народ, що ті зів'ялі діти, / Коли ти весь вгодований і ситий?!». Мільйони знівечених доль, приречених, рокованих на смерть.

*Двадцятий вік, така твоя історія –
Загублені і душі, і тіла.
Вночі і вдень диміли крематорії,
Лишилися лиш попіл і зола.
Там Бухенвальд, Освенцім і Майданек –
В дротах колючих борсається крик.
А тут із Колими і Магадану
Мільйони не повернуться повік.*

«Коричнева чума / Й чума червона», «Суцільний рев, хвали безладний хор. / Піднесені паради й демонстрації / Мільйонів, що приречені на мор». Але не всі зливалися в колонах в одну ріку, в кривавий і червоний плин: «Народ обабіч того плину / Дививсь в журбі із берегів / На істеричну ту лавину...». Сандармох, який «свічками сосон світить до зірок». Тут Курбас, Куліш, Зеров, Підмогильний, Косинка, Поліщук і ще тисячі, котрі «...смерть з катівських рук / Стражденно прийняли, / Як звільнення від мук...». Кати – «сіячі вселюдської біди», яким режим воздав пошану. Карателі, які приходили карати «За непокору й навіть без вини» – «У тундру, до ведмедів білих ... на висилку село». Сталінські апологети, які й далі голосять про боротьбу, не визнаючи злочинної вини. Двадцять перший вік. Брехня, що «брєде примарною потворою». «Чи буде Нюрнберг-2 / Й зміїна голова / Опиниться на смітнику історії?». Ті, хто вийшли у світ «Із печерного черева / У первісній, в кам'яній добі» й досі в собі носять «ту чорну й темну печеру» – «Вже в добротних квартирах, / В модерних котеджах / Є ще й досі печерні люди». Такі тягнуть усе «в свою комору», пхають усе «у власне горло», пасуть очима землю й небо. Таким «Замість душі носить / Судилося печеру».

*Невігласи, нікчеми, недоріки,
Які добро суспільне розгребли,
Возносяться над двадцять першим віком –
Самі себе в еліту возвели.
Самі собі чіпляють нагороди
І пхаються захекано на кін...*

Такі реалії двадцятого віку. У душах – морок і мракобісся. «Батькопродавці і братопродавці, / Відступників отарочереда, / Такі вже патріоти і державці, / Що хоч бери й до рани прикладай». Самопризначена еліта, яка вже стільки років «З синицею і журавлем в руках» вигривається в гарячих пісках. Помаранчеве сонце (Помаранчева революція). Одвічний часоплин... Історичні перехрестя... Доля народу ...

У поемі **«У білому сяйві вишень»** Василь Басараба торкається одвічної теми любові. Оксана та Олег покохали одне одного, поклялися довіку бути разом. Проте Олегові доводиться «йти в солдати», а Оксані – їхати на навчання. Обое тільки-но закінчили школу. Поки Олег відбував військову службу, Оксанина мама підшукала собі зятя. Тож «на догоду мамі» Оксані довелося вийти заміж. А наречений – «...крутий, / Аж квадратний увесь, / І півмісяцем лисина... / Ніс, мабуть, перебитий, / Бо трохи кривий, / І обличчя якесь / Невдоволено-прісне... / На Оксану позиркує скоса... / А вона мерехтить, мов на вітрі свіча, / Наче вишня в цвіту, / Яку так необачно зрубали». Відгуляли весілля. А потім село довго гуло. Одні казали, що наречений – «весь в

боргах», інші – «десь в бігах», треті – «вже й сидить» і т. д. Отаку пару підшукала мама своїй Оксані. Отака «сувора казка / Про продану / І куплену / Любов».

Світ книги «На цій землі» можна означити такими афористичними висловами: «Мурують храми, та руйнують душі / І хрестики чіпляють для прикрас», «Осатаніло моляться на долар, / В порожніх заблукавши словесах», «У прагненні і хліба, і видовищ / Не бачать ні землі вже, ні небес». Але є й те, що порятовує від житейської метушні й вовтузні, – рідна українська земля, твердь, незбагненний дух якої Василь Басараба беріг упродовж життя, коли «По незайманих травах / Ступав босоніж...» і «...корінням все глибше / ... у неї вростав». І ця твердь визначає його долю; без неї почувався б, як «загублена людина»:

*Без оцього роздолля,
Де сонце пасеться
У росяних травах,
Не була б моя доля
Така променисто-яскрава.
Без цієї землі,
Що на дотик м'яка, наче пух,
Я б душею змалів
І осліп, і оглух.*

(«Твердь»).

Власне, обрії рідної землі, попри всілякі негаразди й проблеми, завжди тримали «... в дні хуртеч», і так, що ніщо не змогло заманити «В чужі далекі сонячні краї». Тож на цій землі – сокровенному спадку, який є генетичним кодом нації, «...із сонцем на чолі / У білій хаті у соборі саду» завжди був, жив і житиме, бо «Прощатись не навчився в журавлів, / Вертати не судилося з ластівками».

У книзі «Смак сонця» вміщено вибрані твори з попередніх поетичних збірок. Вони становлять розділи «Високі виднокраї», «Небо над нами», «Золота заметіль». Завершують книгу вибраного п'ять поем. У книзі «Смак сонця» автор сповідається в любові до рідного краю, прагне осмислити його історію, долю народу на історичних перехрестях, на вічному шляху з минулого в майбутнє, а також суть людського життя в просторі й часі. Над усе бринить у душі голос рідної землі. Відтоді, коли «по незайманих травах ступав босоніж».

*Тут корінням все глибше
Я у неї вростав,
Сонця смак в дні колишні
Тут відчув на вустах.
А тополі і вишні,
А рясні спориші...
Незбагненно-всевишній
Сонця смак у душі.*

(«Смак сонця»).

У багатьох своїх творах Василь Басараба віддзеркалює вічну земну красу, велич і безсмертя народу. І вкотре засвідчує свою причетність до цього величного і розмаїтого світу, частинкою якого кожному судилося бути на життєвому шляху.

*Вічна врода твоя, природо,
Вічна правда твоя, народе...
Ми для щастя у світ приходим
На ясні зорі, на тихі води.*

*Поспішаєм – життя нас кличе,
Неповторне і таємниче.
Пізнаємо його обличчя
Риси лагідні, мужні, вічні.*

*На землі під розлогим небом
Нам багато на світі треба:
Вічним дивом пшеничних стебел
Дорости, Батьківщино, до тебе.*

*Ні перевертні, ні заброди
Не зітруть нашу вічну вроду...
Я – краплина твоя, природо,
Я – зернина твоя, народе.*

(«Вічна врода твоя, природо»).

У цих рядках – поет як людина, громадянин, особистість. Тут – ставлення до життя в просторах земних і небесних, альфа й омега людського буття і, зрештою, сутність творчості Василя Басараби.

КНИГИ ВАСИЛЯ БАСАРАБИ

У країні Україні. Поезії. – Рівне: Редакційно-видавничий відділ управління по пресі, 1991. – 128 с.

Ожинова стежина. Вірші для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. – Рівне, 1995. – 21 с.

Воля. Поезії. – Рівне: Азалія, 1999. – 72 с.

Калинова кров. Поема. – Рівне: Волинські обереги, 2001. – 72 с.

Прісне і присмачене. Т. 1. Кращі і не гірші чудернацькі вірші. – Рівне: Волинські обереги, 2002. – 120 с.

Нобель на озері Нобель. Краєзнавчий нарис. – Рівне, 2003.

Оksamитовий вітер. Повісті. Оповідання. – Рівне, 2005. – 160 с.

На цій землі. Поезії. – Костопіль: Роса, 2007. – 88 с.

Смак сонця. Поезії. – Рівне: ВАТ «Рівненська друкарня», 2008. – 164 с.

ПУБЛІКАЦІЇ ПРО ТВОРЧІСТЬ

«Скільки земель ще не відкрили ми...» // Слово правди. – 1972. – 1 лист.

Дем'янчук Г. Найсокровенніше почуття. Збірка поезій Василя Басараби «У країні Україні» // Червоний прапор. – 1991. – 14 лип. – С. 4.

«В Україні наша доля й воля...» // Молодь України. – 1991. – 18 груд.

Пауцук І. Таємниці ожинової стежини: [Про книгу В. Басараби «Ожинова стежина»] // Вільне слово, 1995. – 2 верес.

Дитинства пам'ять золота // Слово правди. – 1995. – 16 верес. – С. 4.

Кидрук І. Стежина в дитинство: [Про книгу В. Басараби «Ожинова стежина»] // Вісті Рівненщини. – 1996. – 14 лют.

Криниця його творчості: [поет і журналіст Василь Басараба] // Вільне слово. – 1998. – 18 берез.

Кидрук І. Стежина від села // Вісті Рівненщини. – 1998. – 20 берез.

Ромейчук М. Воля – слово ємке: Вийшла друком збірка поезій рівненського автора В. Басараби «Воля» // Вісті Рівненщини. – 2000. – 24 берез. – С. 4.

Кидрук І. Слова – як вогонь // Вісті Рівненщини. – 2000. – 17 трав.

Гуля С. Віддзеркала часу // Демократична Рівненщина. – 2000. – 17 лист.

Дем'янчук Г. «Мені такі відкрилися світи...» [Збірка Василя Басараби «Воля»] // Вільне слово. – 2000. – 29 лист. – С. 4.

У сьайві слова // Вісті Рівненщини. – 2001. – 11 квіт.

Кидрук І. На Журавлісі цвіте калина: [поема В. Басараби «Калинова кров»] // Вісті Рівненщини. – 2001. – 5 верес. – С. 3.

Гуля С. «Я чую крізь віки ті голоси...». В. Басараба. Поема «Калинова кров» // Сім днів. – 2001. – 9 лист.- С. 9.

Доленко С. «Оksamитовий вітер» Василя Басараби // Рівне-час. – 2005. – Ч. 38 (22 верес.). – С. 6.

Зайванівський М. Стежками любові: [Нова книга Василя Басараби «Оksamитовий вітер»] // Вісті Рівненщини. – 2005. – Ч. 83 (9 лист.). – С. 4.

Гуля С. Вічна мить, спресований час: [Нова книга прози Василя Басараби «Оksamитовий вітер»] // Вісті Рівненщини. – 2006. – Ч. 22-23 (31 берез.). – С. 13.

Мошняга Л. Василь Басараба: «Мені такі відкрилися світи...» // Вільне слово. – 2008. – Ч. 24 (20 берез.). – С. 13.

«Нам треба вміть по-прадідівськи жити, щоб по-новому жити на землі» // Слово і час. – 2008. – 21 берез. – С. 15.

«У країні Україні» Василя Басараби // Вільне слово. – 2008. – Ч. 26-27 (27 берез.). – С. 18.

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНЕ ВИДАННЯ

Бондючна Юлія

ВАСИЛЬ БАСАРАБА

Літературний портрет

Підписано до друку 27.08.2008 р. Формат 60x84 1/16.

Папір офсет. Гарнітура «Times». Друк офсет.

Ум. друк. арк. 2,09. Обл.-вид. арк. 2,0.

Наклад 300 пр. Зам. 51.

Друкарня видавництва «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97.